

Kurzusleírás (tematika)

Kurzus címe: Építésztörténet 1.				
Kurzus oktató(k) neve és elérhetősége: Hartmann Gergely hartmann.gergely@g.mome.hu				
Kód: B-EP-103-É	Kapcsolódó tanterv (szak/szint): BA	A tantárgy helye a tantervben (szemeszter):	Kredit: 5 (Bútortörténettel együtt)	Tanóraszám: 24 Egyéni hallgatói munkaóra:
Kapcsolt kódok:	Típus: szeminárium/előadás/gyakorlat/konzultáció stb.)	Szab.vál-ként felvehető-e? -	Szab.vál. esetén sajátos előfeltételek: -	
A kurzus kapcsolatai (előfeltételek, párhuzamosságok): B-EP-103-B Bútortörténet				
A kurzus célja és alapelvei: Kronologikus és/vagy tematikus szempontok mentén tekintjük át a nyugati világ építésztörténetét a legkorábbi épített emlékektől a gótika végéig. A kulcsemlékek tárgyalásával egyidejűleg kiemelt hangsúlyt fektetünk a társadalmi, gazdasági, (geo)politikai, kulturális és technológiai, vallástörténeti körülményekre az egyes korszakokban, valamint a várostörténeti megközelítésre. A hazai alkotásokat a nemzetközi trendekkel párhuzamosan tárgyaljuk. Érdeklődésünk egyik fókusza a történeti építészet hatása a mai építészetre és gyakorlati tervezői tevékenységünkre. A régi és kortárs építészet találkozása, valamint a műemlékvédelem szempontjai is hangsúlyosan szerepelnek a félévben. A tanórai előadásokat egy-két külső helyszíni óra, kirándulás teszi teljessé. A régi és kortárs építészet találkozása, valamint a műemlékvédelem szempontjai érdeklődésünk előtérben lesznek.				
Tanulási eredmények (fejlesztendő szakmai és általános kompetenciák):				
Tudás: A kurzust elvégző hallgató ismeri az adott építésztörténeti korszakok hazai és nemzetközi kulcsemlékeit, alkotóit, építészeti folyamatait, amelyeket társadalmi, gazdasági, (geo)politikai, kulturális és technológiai, vallástörténeti kontextusban tud értelmezni. Ismeri az egyes korszakokra jellemző alapvető formai, szerkezeti és téri szerkesztéseket. Tisztában van a műemlékvédelem alapvető történetével, az idők során változó elveivel.				
Képesség: Képes az alapvető formai, szerkezeti és téri szerkesztés alapján önállóan felismerni és elemezni alkotásokat, azokat történeti kontextusba helyezni, jelenkori fontosságukat felmérni. További kutatói, elméleti munkája során képes a kurzuson tanultakra építeni, az itt tanult horizontális tudást vertikálisan egy-egy témában elmélyíteni. Ezek folyamányaként képes a gazdag történeti építészeti örökség legfőbb értékeinek felismerésére, megőrzésére gyakorlati/tervezői munkája				

során. Képes az épített örökség védelme érdekében adott esetben szakmailag kompetensen fellépni.

Attitűd:

Felismerte a történeti építészeti alkotások, az épített örökség alapvető fontosságát, amelyet tervezői munkájában is kamatoztat. Hozzáállása alaposan mérlegelő, döntései szakmailag releváns tudáson, konzekvens elemzésen és érvrendszeren alapulnak. Elkötelezett a hazai műemlékek és általában az épített örökség megóvásában is. Törekszik a jelen ökológiai szempontjainak érvényesítésére, amelyet képes összeegyeztetni az építészet értékvédelmével.

Autonómia és felelősségvállalás:

Elkötelezett a téma iránt, amely az órai aktív jelenlétben és munkában is megnyilvánul. Véleményét megalapozottan és az órán tanultak alapján önállóan alkotja meg, önálló szempontokkal járul hozzá a téma kortárs diskurzusához. Adott esetben az órán kérdez, véleményét kulturált és az óra keretei által lehetővé tett módon kifejezi, ha ennek szükségét látja.

A kurzus keretében feldolgozandó témakörök, témák:

Gótikus építészet, a város és katedrális, a humanizmus ébredése, a reneszánsz kialakulása, az alkotó egyéniség megjelenése, reneszánsz Itáliában, kitekintés az iszlám építészetre, a barokk és a reprezentáció, „theatrum sacrum”, főúri kastély, új templomtípus, felvilágosodás, klasszicizmus és romantika, ipari forradalom, gépesítés, urbanizáció, a kézimunka alkonya?, eklektika és historizmus, a modern város kialakulása, szecesszió, „az új tavasz”, modernizmus, lakhatási válság, szociális elköteleződés, az építész mint próféta, kísérletek és új építészet, szocreál, újra-modern, a modern kritikája, posztmodern és annak irányzatai, államosított építés a keleti blokkban és annak rendszerváltáskori összeomlása, a sztárépítészet kezdetei.

Tanulásszervezés/folyamatszervezés sajátosságai:

A félévben hat előadásra kerül sor, amelyeket tematikus kirándulások egészítenek ki.

1	Mi az építészettörténet?	Bevezetés, bemutatkozás, keretek megbeszélése, historiográfiai áttekintés.
2	Az ókor építészete I.	A város és az építészet: Mezopotámia, Egyiptom, Hellasz és Róma
3	Az ókor építészete II.	A város és az építészet: Mezopotámia, Egyiptom, Hellasz és Róma
4	A középkor építészete I.	A kereszténység felemelkedése. Ravenna, Karoling-korszak, a monostorok vidéki Európája
5	A középkor építészete II.	Gótika: a város újjáéledése
6	Külső helyszín, kirándulás	

A hallgatók tennivalói, feladatai:

Aktív órai jelenlét, pontos érkezés.

Egy választott épület elemzése félévközi határidővel.

Részvétel a külső helyszínekre szervezett alkalmakon.

Felkészülés a szóbeli vizsgára a félév közben kiadott tételekből.

A tanulás környezete: tanterem és külső helyszín

Értékelés: Teljesítendő követelmények: Értékelés módja:

Az értékelés szempontjai (mi mindent veszünk figyelembe az értékelésben):

Az órai jelenlét rendszeressége és minősége. A kiadott épületelemzés határidőre való beadása, az órán kiadott szempontok érvényesítése a szövegben. A beadandóban a tartalmi mellett, nyelvi, stilisztikai és tipográfiai szempontok is fontosak. és A félévzáró vizsgán vagy prezentáción egyedül vagy csapatban számot ad a félév során szerzett tudásáról, egy adott témában saját mini- kutatást végezve tárgítja az órán elhangzottak alapján felépített tudását. A prezentáció tartalma mellett annak megvalósítása és formai minősége is az értékelés része.

Az érdemjegy kiszámítása

Órai aktív jelenlét: 30%, félévközi leadandó: 30%, félév végi vizsga vagy prezentáció: 40%
A három közül bármelyik rész elégtelenül teljesül, nem adható érdemjegy.

Alapvető építésztörténeti irodalom:

- Bierbauer Virgil: A magyar Építészet története. Attraktor, Máriabesnyő-Gödöllő, 2004.
- Carol Davidson Cragoe: Hogyan értelmezzük az épületeket? Scolar, Budapest, 2009.
- Christoph Höcker: Építészet. Kossuth Kiadó, Budapest, 2003.
- Duby, George: A katedrálisok kora. Gondolat, Budapest, 1984.
- Gerő László: Építészeti Stílusok. Többféle kiadás
- Hajnóczy J. Gyula: Az építészet története: Ókor I. és Ókor II., Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest
- Jantzen, Hans: A francia gótikus székesegyházak. Corvina, Budapest, 1989.
- Kostof, Spiro: A History of Architecture. Oxford University Press, 1995.
- Meggyesi Tamás: A 20. század urbanisztikájának útvesztői. Terc, Budapest, 2005.
- Mojzer Miklós: Torony, Kupola, Kolonnád. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1971.
- Mumford, Lewis: A város a történelemben. Budapest, Gondolat, 1985
- Nikolaus Pevsner: Az európai építészet története. Corvina, Budapest, 1974.
- Rados Jenő: A magyar építészet története. Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 1961.
- Sisa József, Dora Wiebenson (szerk.): Magyarország építészetének története
- Szentkirályi Zoltán, Détsy Mihály: Az építészet rövid története. Terc, Budapest, 2013.
- Szentkirályi Zoltán: Válogatott építésztörténeti és elméleti tanulmányok. (szerk.: Maróty Katalin), Budapest, Terc, 2006.
- Watkin, David: A History of Western Architecture. Laurence King Publishing, 2000.
- Wilfried Koch: Az európai építőművészet az ókortól napjainkig. Magyar Könyvklub, Budapest, 1997.
- Zádor Mihály: Az építészet története – Középkor – Romanika. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest

Egyéb információk:

Máshol/korábban szerzett tudás elismerése/ validációs elv:

Tanórán kívüli konzultációs időpontok és helyszín:

E-mail-es egyeztetés alapján.